

Siivola Heli

10.3.2026

Viite

Napsauta tähän ja kirjoita viite.

Yleisten asioiden neuvosto 17.3.2026

Suomea edustaa kokouksessa eurooppaministeri Joakim Strand.

Neuvosto keskustee **EU:n tulevasta rahoituskehyksestä**. Suomen kannat rahoituskehyskokonaisuuteen on muodostettu mm. E-kirjeessä E 73/2025 vp sekä U-kirjelmissä U 48/2025 vp ja U 53/2025 vp. Komission esittämät rahoituskehys ehdotuksen yleiset painopisteet ovat kannatettavia. Suomi korostaa rahoituksen kohdentamista nykyistä vahvemmin keskeisimpiin poliittisiin prioriteetteihin kuten puolustuksen ja kilpailukyvyn vahvistamiseen. Suomi tukee kehyksen rakenteen yksinkertaistamista ja rahoitusohjelmien määrän vähentämistä yhdistämällä politiikkasektoreita ja ohjelmia laajemmiksi kokonaisuuksiksi. Suomi pitää myönteisenä komission esittämää joustavuuden lisäämistä rahoituskehysten sisällä. Komission ehdottama kokonaistaso on liian korkea. On välttämätöntä löytää taso, joka ei kasvattaisi maksutaakkaamme kohtuuttomasti, mutta mahdollistaisi keskeiset painotukset, kuten puolustuksen ja kilpailukyvyn vahvistamisen, ja turvaisi merkittävimpiä saantojamme, kuten maatalouden rahoituksen. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää Suomen ainutlaatuihin asemaan itäisenä ulko-rajavaltiona ja EU-budjetin nettomaksajana. Suomelle on keskeistä, että tulevaan rahoituskehykseen ja siihen kytkeytyvään muuhunkin EU-rahoitukseen sovelletaan mahdollisimman vahvaa ja vähintäänkin nykyistä vastaavaa ehdollisuutta, kuten oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen kytkeytyvä ehdollisuus.

Neuvosto käy keskustelun **maaliskuun Eurooppa-neuvoston** päätelmäluonnoksesta. Suomi pitää tärkeänä, että EU jatkaa vahvaa, tehokasta ja yhtenäistä vastaamista Venäjän sotilaalliseen hyökkäykseen Ukrainaan. Kestävä ja oikeudenmukainen rauha edellyttää *Ukrainan* neuvotteluaseman vahvistamista yhtäältä Ukrainalle toimitettavan aseavun ja muun tuen sekä toisaalta Venäjän taloudelliseen kykyyn vaikuttavien pakotteiden kautta. Suomi jatkaa vahvaa tukeaan Ukrainan EU-lähentymiselle. *Lähi-idän* ja Persianlahden eskaloituneessa tilanteessa EU:n tulee pyrkiä aktiivisesti edistämään paaluuta diplomaattiseen ratkaisuun yhdessä kumppaniensa kanssa. *EU:n kilpailukyvyn* vahvistamisessa on tärkeää tunnistaa eri politiikkalohkojen kuten sisämarkkina-, teollisuus-, kilpailu- ja kauppapolitiikan kytkennot sekä varmistaa niiden välinen johdonmukaisuus. Tavoitteisiin tulisi pyrkiä tasapainoisella lähestymistavalla, joka yhdistää toisaalta markkinaehtoisuuden ja markkinoiden avaamisen ja toisaalta riskienhallinnan ja suojautumisen tiiviimpään yhteistyöhön kolmasmaakumppaneiden kanssa. Strategista kilpailukykyä tulisi kehittää poistamalla jäljellä olevat sisämarkkinaesteet ja kasvattamalla edelleen panostuksia tutkimukseen, innovointiin ja teknologiseen kyvykkyyteen. Suomi pitää erittäin tärkeänä Euroopan laajuisen pääomamarkkinan kehittämistä ja kannattaa pääomamarkkinaunionin loppuunsaattamiseen tähtääviä toimenpiteitä. Suomi pitää esillä markkinaehtoista ja kustannustehokasta energiapolitiikkaa. Suomi katsoo, että EU:n päästökaupan tulee pysyä EU:n ilmastopolitiikan keskiössä myös jatkossa. Suomi pitää välttämättömänä *Euroopan puolustuskyvyn* nopeaa vahvistamista erityisesti Venäjän muodostamaan pitkäaikaiseen uhkaan vastaamiseksi. Suomelle EU:n itäisen laidan etulinjamaana on tärkeää, että Venäjän pitkäkestoinen uhka säilyy EU:n strategisten linjausten lähtökohdana ja etenkin puolustusta ja ulkorajaturvallisuutta koskevien toimien perustana.

Neuvostossa on myös tarkoitus saavuttaa periaatteellinen yhteisymmärrys **EU:n vaalisäädöksen** kohdennetusta muuttamisesta siten, että Euroopan parlamentin jäsenet voivat valtakirjalla siirtää toiselle jäsenelle oikeutensa äänestää täysistunnossa raskauden aikana ja synnytyksen jälkeen.

Lisäksi neuvosto tarkastelee vuoden 2026 **eurooppalaisen ohjausjakson** etenemistä.

Asialista:

Esityslistan hyväksyminen

(mahd.) A-kohtien hyväksyminen

a) Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo

b) Lainsäädäntöasioiden luettelo (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Lainsäädäntökäsittelyt**(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)**

Monivuotinen rahoituskehys (MRK) 2028–2034: hallintonäkökohdat

s. 3

Periaatekeskustelu

EU:n vaalisäädöksen muuttaminen

s. 8

Periaatteellinen hyväksyntä

Pyyntö Euroopan parlamentin hyväksynnän saamiseksi

Muut asiat

Muut kuin lainsäädäntöasiat

19. ja 20. maaliskuuta 2026 kokoontuvan Eurooppa-neuvoston valmistelu:

päätelmät

s. 12

Keskustelu

Eurooppalainen ohjausjakso 2026

s. 19

a) Yhteenvetoraportti

Keskustelu

b) Päivitetty etenemissuunnitelma

Puheenjohtajavaltio esittelee

c) Neuvoston suositus euroalueen talouspolitiikasta

Toimittaminen Eurooppa-neuvostolle

Muut asiat

Valtioneuvoston kanslia

Perusmuistio

EU/852/2025-VNK-20

Kaunismaa Eeva

9.3.2026

Yleisten asioiden neuvosto 17.3.2026; Monivuotinen rahoituskehys (MFF) 2028–2034

Kokous

Yleisten asioiden neuvosto 17.3.2026

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Yleisten asioiden neuvosto käy 17.3.2026 kokouksessaan keskustelun tulevasta monivuotisesta rahoituskehyksestä keskittyen erityisesti hallinnollisiin näkökulmiin.

Myös Eurooppa-neuvosto keskustelee rahoituskehyksestä maaliskuussa 2026.

Suomen kanta

Suomen kannat rahoituskehyskokonaisuuteen on muodostettu mm. E-kirjeessä E 73/2025 vp sekä U-kirjelmissä U 48/2025 vp ja U 53/2025 vp. Yleisten asioiden neuvostossa 17.3. käytävien keskustelujen osalta keskeisimpiä kantoja ovat mm. seuraavat:

Komission esittämät rahoituskehys ehdotuksen yleiset painopisteet ovat kannatettavia ja yhdensuuntaisia Suomen EU-avaintavoitteiden kanssa. Suomi korostaa rahoituksen kohdentamista nykyistä vahvemmin keskeisimpiin poliittisiin prioriteetteihin kuten puolustuksen ja kilpailukyvyn vahvistamiseen. (E 73/2025 vp)

Suomi tukee kehyksen rakenteen yksinkertaistamista ja rahoitusohjelmien määrän vähentämistä yhdistämällä politiikkasektoreita ja ohjelmia laajemmiksi kokonaisuuksiksi. Suomi korostaa, että yksinkertaistamisen tulee ulottua myös toimeenpanoon hallinnollista taakkaa välttämällä. (E 73/2025 vp)

Suomi korostaa, että muuttuvassa toimintaympäristössä rahoituskehyksen joustavuutta tulisi lisätä, jotta kehyskauden aikana kyettäisiin oikea-aikaisesti ja tehokkaasti vastaamaan mahdollisiin kriiseihin ja muihin ennakoimattomiin tarpeisiin, mukaan lukien mahdollisten uusien painopisteiden rahoittaminen. (E 73/2025 vp)

Suomi pitää myönteisenä komission esittämää joustavuuden lisäämistä rahoituskehyksen sisällä. Niin ikään rahoituskehyksen ulkopuolisten erityisrahoitusvälineiden määrän vähentäminen ja käytön yksinkertaistaminen olisi Suomen tavoitteiden mukaista. (E 73/2025 vp)

Suomi kuitenkin korostaa, että em. toimet tulisi toteuttaa siten, että löydetään riittävä tasapaino yhtäältä joustavuuden ja toisaalta ennakoitavuuden ja kurinalaisen budjetoinnin periaatteen välillä. (E 73/2025 vp)

Komission ehdottama kokonaistaso on liian korkea. Hallitusohjelman mukaisesti Suomi katsoo, että EU-budjetin taso tulee säilyttää kohtuullisena välttämällä Suomen nettomaksu-osuuden kasvua. Suomi pitää välttämättömänä EU-rahoituksen painopisteiden priorisointia ja korostaa Suomen tavoitteiden arviointia kokonaisvaltaisesti ja strategisesti. On välttämätöntä löytää taso, joka ei kasvattaisi maksutaakkaamme kohtuuttomasti, mutta mahdollistaisi keskeiset painotukset, kuten puolustuksen ja kilpailukykyyn vahvistamisen, ja turvaisi merkittävimpiä saantojamme, kuten maatalouden rahoituksen. (E 73/2025 vp)

Erityistä huomiota tulisi kiinnittää Suomen ainutlaatuihin asemaan itäisenä ulkorajavaltiona ja samalla EU-budjetin nettomaksajana. (E 73/2025 vp)

Suomelle on keskeistä, että tulevaan rahoituskehykseen ja siihen kytkeytyvään muuhunkin EU-rahoitukseen sovelletaan mahdollisimman vahvaa ja vähintäänkin nykyistä vastaavaa ehdollisuutta, kuten oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen kytkeytyvä ehdollisuus. (E 73/2025 vp)

Valtioneuvosto toteaa, että kumppanuusrahastoasetuksen ja siihen liittyvien sektorikohtaisten asetusehdotusten tulisi muodostaa mahdollisimman johdonmukainen ja hallinnollisesti selkeä kokonaisuus. (U 53/2025 vp)

Valtioneuvoston tavoitteena on, että jäsenvaltiolla on vahva rooli määriteltäessä suunnitelmansa kansallisia ja alueellisia painopisteitä sekä niihin liittyviä uudistuksia ja investointeja. (U 53/2025 vp)

Valtioneuvosto korostaa joustavuutta kumppanuussuunnitelman laadinnassa synergioiden sekä kansallisten ja alueellisten ja paikallisten erityispiirteiden ja haasteiden huomioimiseksi. (U 53/2025 vp)

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että kumppanuussuunnitelman sisällä voidaan varmistaa riittävä joustavuus rahoituksen toimeenpanossa. (U 53/2025 vp)

Valtioneuvosto korostaa uudistusten yhteydessä maakohtaisten suositusten ei-sitovaa luonnetta ja selkeää toimivallanjakoa unionin ja sen jäsenvaltioiden välillä. (U 53/2025 vp)

EU-välineen osalta tulisi mahdollistaa jäsenvaltioille riittävät vaikutusmahdollisuudet rahoituksen kohdentamisessa. (U 53/2025 vp)

Valtioneuvosto katsoo, että olisi tarkoituksenmukaista vahvistaa jäsenvaltioiden roolia EU-välineen toimeenpanossa. (U 53/2025 vp)

Valtioneuvosto pitää tärkeänä komission esitystä tiivistää kilpailukykyä tukevien ohjelmien yhteyttä niin, että kilpailukykyrahasto ja Horisontti Eurooppa muodostaisivat

mahdollisimman vaikuttavan, selkeän ja toimivan kokonaisuuden. Kilpailukyvyyn näkökulmasta tulisi huolehtia rahoitusjatkumosta näiden välineiden välillä mahdollisimman suuren synergiavaikutuksen saavuttamiseksi. (U 73/2025 vp)

Pääasiallinen sisältö

Yleistä komission rahoituskehusehdotuskokonaisuudesta

Komission 16.7.2025 antama ehdotus EU:n tulevaksi monivuotiseksi rahoituskehukseksi 2028–2034 perustuu unionin poliittisiin painopistealueisiin eli kilpailukykyyn, turvallisuuteen, vähähiilistämiseen, kestävään kehitykseen, ja taloudelliseen, sosiaaliseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen.

Komissio tavoittelee ehdotuksellaan myös aiempaa yksinkertaisempaa, läpinäkyvämpää ja johdonmukaisempaa talousarviota. Lisäksi tavoitellaan selvästi nykyistä joustavampaa kehystä, jonka avulla pystyttäisiin paremmin vastaamaan unionin muuttuviin tarpeisiin. Komission mukaan uusi kehys myös vahvistaa Euroopan sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin ja arvoihin, ja ehdotukset linkittyvätkin vahvasti oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen.

Komissio ehdottaa rahoituskehyn merkittävää rakenteellista yksinkertaistamista ja uudistamista. Ehdotus vuosien 2028–2034 monivuotiseksi rahoituskehys jakautuisi neljään pääotsakkeeseen nykyisen seitsemän sijaan, joista kolme vastaisi talousarviosta tuettavia unionin tärkeimpiä toiminta-aloja ja joissa keskitytään yhteisten poliittisten painopisteiden toteuttamiseen. Neljäs otsake kattaisi EU:n hallintomenot.

Komission ehdotuksia on kuvattu tarkemmin E-kirjeessä E 73/2025 vp sekä sektorikohdaisissa asetusehdotuksista laadituissa U-kirjelmissä.

Kokouksen keskusteluasiakirja

Kokouksen keskusteluasiakirjan mukaan komission rahoituskehusehdotuksen tavoitteena on lisätä joustavuutta vastata kriiseihin varmistaen samalla tarvittava ennakoitavuus. Komissio ehdottaa yksinkertaisempaa kehysrakennetta ja vähemmän otsakkeita ja ohjelmia. Komissio ehdottaa lisäksi joustavuuden lisäämistä usein eri toimin. Lisäksi keskusteluasiakirjassa on korostettu tarvetta tehokkuuteen ja hallinnollisen taakan vähentämiseen.

Keskusteluasiakirjan mukaan neuvoston aiemmissa keskusteluissa on tuotu esille vahvaa tukea jäsenvaltioiden ja neuvoston roolin vahvistamiselle. Hallintojärjestelyissä tulisi huomioida myös kokemukset nykyiseltä rahoituskaudelta.

Kokouksessa on keskusteluasiakirjan mukaan tarkoitus keskustella siitä, miten rahoituskehysohjelmien hallintoa voitaisiin kehittää edistään avoimuutta ja tehokasta täytäntöönpanoa sekä neuvoston ja jäsenvaltioiden poliittista omistajuutta samalla turvaten joustavuus ja vähentäen hallinnollista taakkaa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Monivuotinen rahoituskehysasetus: SEUT artikla 312, Euratom-sopimus artikla 106a. Neuvosto antaa erityistä lainsäätämisyjärjestystä noudattaen asetuksen, jossa vahvistetaan monivuotinen rahoituskehys. Neuvosto tekee ratkaisunsa yksimielisesti saatuaan Euroopan parlamentin jäsentensä enemmistöllä antaman hyväksynnän.

Päätös omista varoista: SEUT artikla 311, kolmas kohta, Euratom-sopimus artikla 106a. Neuvosto vahvistaa päätöksen erityistä lainsäätämisyjärjestystä noudattaen ja Euroopan parlamenttia kuultuaan yksimielisesti.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Monivuotista rahoituskehystä koskevaan asetukseen ja omia varoja koskevaan päätökseen sovelletaan erityistä lainsäätämisyjärjestystä, jossa neuvosto on ainoa lainsäätäjä. Kun neuvosto on päässyt yksimielisyyteen monivuotisesta rahoituskehyksestä, tarvitaan asialle vielä Euroopan parlamentin hyväksyntä. Parlamentti voi joko hyväksyä tai hylätä ehdotuksen, mutta ei voi esittää siihen tarkistuksia.

Euroopan parlamentti linjasi prioriteettejaan tulevaan monivuotiseen rahoituskehykseen 7.5.2025 hyväksymässään päätöslauselmassa (P10_TA(2025)0090). Komissio esitteli ehdotuksensa parlamentin budjettivaliokunnalle 16.7.2025.

Parlamentin yhteisesittelijöinä toimivat tällä hetkellä monivuotisen rahoituskehysten osalta Siegfried Mureșan (EPP, Romania) ja Carla Tavares (S&D, Portugali) ja omien varojen osalta Sandra Gómez López (S&D, Espanja) ja Danuše Nerudová (EPP, Tšekki).

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 13.3.2026.

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 13.3.2026.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Rahoituskehykseen liittyvien säädösehdotusten suhdetta kansalliseen lainsäädäntöön ja Ahvenanmaahan arvioidaan erikseen niistä annetuissa U-kirjelmissä. E-selvityksen (E 73/2025 vp) valmistelun yhteydessä Ahvenanmaan maakunnan hallitus toi esiin, että perustuslaillisiin erityispiirteisiin, joiden kunnioittamista niin komissio kuin Suomi rahoituskehysten yhteydessä korostavat, kuuluvat myös itsehallintoalueet, kuten Suomen itsehallintoalue Ahvenanmaa, jonka toimivaltuuksia on kunnioitettava.

Taloudelliset vaikutukset

Komission ehdottama rahoituskehysten taso ja omien varojen järjestelmän muutokset huomioiden, Suomen EU-maksujen arvioidaan kasvavan nykyauteen nähden noin 4 365 miljoonalla eurolla, eli vuositasolla noin 620 miljoonaa euroa. Käyvin hinnoin muutos nykyauteen olisi noin 7 435 miljoonaa euroa, jolloin kansallisesta talousarviosta maksettavat vuosittaiset EU-maksut olisivat keskimäärin noin 1 060 miljoonaa euroa nykykautta suuremmat.

Ottaen huomioon käytettävissä olevat tiedot sekä rahoituskehysten rakenteeseen, menojen kohdentumiseen ja muihin rahoituksen jakautumiseen vaikuttavat tekijät, tässä vaiheessa ei voida vielä riittävän luotettavasti arvioida komission ehdotuksen vaikutuksia Suomen kokonaissaantoihin.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät**Asiakirjat**

Komission tiedonanto "A dynamic EU Budget for the priorities of the future - The Multi-annual Financial Framework 2028-2034", COM(2025) 570 final/2

Yleisten asioiden neuvoston 17.3.2026 keskusteluasiakirja; Multiannual Financial Framework (MFF) 2028-2034: governance aspects (6911/26)

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VNK/VNEUS EU-erityisasiantuntija Eeva Kaunismaa

VAHVA-tunnus

EU/852/2025

Liitteet**Viite**

Oikeusministeriö

Perusmuistio

EU/1130/2025-OM-8

Huotarinen Heini

9.3.2026

EU:n vaalisäädöksen muuttaminen

Kokous

Yleisten asioiden neuvosto 17.3.2026

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan parlamentti hyväksyi täysistunnossaan 13.11.2025 päätöslauselman (2025/2195(INL), jossa se ehdottaa Euroopan unionin neuvostolle, että europarlamentti-vaalien toimittamista koskevaa Euroopan unionin vaalisäädöstä (76/787/EHTY, ETY, Euratom, myöhemmin vaalisäädös) muutettaisiin kohdennetusti siten, että parlamentin jäsenet voivat valtakirjalla siirtää toiselle jäsenelle oikeutensa äänestää täysistunnossa ras-kauden aikana ja synnytyksen jälkeen.

Neuvoston pääsihteeri on jakanut Euroopan parlamentin päätöslauselman liitteineen jä-senvaltioille 14.11.2025 asiakirjana 15210/25. Asiaa on käsitelty neuvoston yleisten asi-oiden työryhmässä useita kertoja.

Työryhmässä delegaatioilta saatujen kommenttien perusteella puheenjohtajavaltio laati kompromissitekstin asiakirjaan 5634/26. Tekstiä käsiteltiin yleisten asioiden työryhmän kokouksissa 28. tammikuuta, 6. helmikuuta ja 13. helmikuuta 2026. Puheenjohtajavaltion tekemiä muutoksia ei vastustettu.

Yleisten asioiden neuvostossa on tarkoitus hyväksyä asia periaatteellisesti, jotta neuvos-ton työryhmässä valmistellut muutokset ehdotukseen voitaisiin toimittaa Euroopan parla-mentille hyväksyttäväksi.

Suomen kanta

Suomi voi hyväksyä puheenjohtajan kompromissitekstin ja sen toimittamisen Euroopan parlamentin hyväksyttäväksi.

Seuraava kanta on hyväksytty eduskuntaselvityksessä E 110/2025 vp:

Suomi katsoo, että Euroopan parlamentin jäsenten perhevapaajärjestelyistä tulisi vaalisäädöksen sijaan ensisijaisesti säännellä päätöksessä (2005/684) parlamentin jäsenten asemaa koskevien sääntöjen vahvistamisesta ja toissijaisesti parlamentin työjärjestyksessä.

Suomi pitää nykyisen ehdotuksen hyväksymistä mahdollisena, mutta suhtautuu avoimesti myös muihin tapoihin ratkaista jäsenten perhe- ja sairauspoissaolojen sijaistuskysymykset esimerkiksi siirtämällä ne vaalisäädöksen määräykset, jotka eivät liity vaalien toimittamiseen, päätökseen (2005/684) parlamentin jäsenten asemaa koskevien sääntöjen vahvistamisesta.

Pääasiallinen sisältö

Nykyisellään vaalisäädöksen 6 artiklan 1 kohdassa säädetään, että Euroopan parlamentin jäsenet äänestävät yksilöllisesti ja henkilökohtaisesti. Heitä eivät sido mitkään ohjeet eikä heidän edustajantoimensa ole sidottu toimintaohjeisiin. Päätöslauselmassa ehdotetaan tähän kohtaan uuden alakohdan lisäämistä seuraavasti: "Poiketen siitä, mitä ensimmäisessä alakohdassa säädetään, raskaana oleva tai synnyttänyt jäsen voi antaa toisen jäsenen äänestää puolestaan valtakirjalla enintään kolmen kuukauden ajan ennen laskettua aikaa ja enintään kuuden kuukauden ajan synnytyksen jälkeen."

Vaalisäädöksen 6 artiklan 1 kohta ja Euroopan parlamentin ehdottama muutos eivät varsinaisesti liity ehdotuksen oikeusperustana olevassa SEUT 223 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun vaalien toimittamiseen. Kyse on ennemminkin SEUT 223 artiklan 2 kohdan mukaisesta parlamentin jäsenten tehtäviä ja velvollisuuksia koskevista säännöistä ja yleisistä ehdoista, jotka olisi mahdollista hyväksyä kevyemmässä menettelyssä neuvoston määränemmistöllä ja ilman jäsenvaltioiden kansallisia ratifiointeja. Koska vaalisäädökseen on aikanaan päätetty sisällyttää 6 artiklan 1 kohdan mukainen vaaleissa saadun valtuutuksen käyttöä koskeva määräys, on vaalisäädöksen avaaminen kuitenkin tarpeen ehdotetun muutoksen aikaansaamiseksi.

Mahdollisten myöhempien muutostarpeiden (kuten esimerkiksi soveltamisalan laajentaminen vanhempainvapaalla olevaan puolisoon) varalta tarkoituksenmukaisinta olisi ollut siirtää ne vaalisäädöksen määräykset, jotka eivät liity vaalien toimittamiseen päätökseen (2005/684) parlamentin jäsenten asemaa koskevien sääntöjen vahvistamisesta (Euroopan parlamentin jäsenten ohjesääntö). Näin vaaleissa saadun valtuutuksen käyttämistä sekä jäsenten oikeuksia ja velvollisuuksia koskevia sääntöjä olisi voitu jatkossa tarvittaessa muuttaa tai täsmentää kevyemmässä, mutta yhä neuvoston suostumusta edellyttävässä menettelyssä.

Työryhmäkeskustelujen pohjalta muutosten tekemistä Euroopan parlamentin vaalisäädöksen 6 artiklan 1 kohtaan ehdottamaan uuteen alakohtaan ei pidetty poliittisesti realistisena. Puheenjohtajavaltion kompromissitekstissä kuitenkin tarkennetaan, että tällaista äänioikeuden siirtämistä toiselle jäsenelle koskevat yleiset ehdot vahvistetaan Euroopan parlamentin jäsenten ohjesäännössä noudattaen äänestyksen avoimuutta, vastuullisuutta, jäljitettävyyttä, oikeusvarmuutta ja eheyttä koskevia periaatteita ja että yksityiskohdaisemmat säännöt vahvistetaan tältä pohjalta Euroopan parlamentin työjärjestyksessä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Säädösehdotuksen oikeusperustaksi ehdotetaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 223 artiklan 1 kohtaa, jonka mukaan Euroopan parlamentti laatii esityksen tarvittavista säännöksistä jäsentensä yleisten ja välittömien vaalien toimittamiseksi yhdenmukaista menettelyä noudattaen kaikissa jäsenvaltioissa tai kaikille jäsenvaltioille yhteisten periaatteiden mukaisesti. Neuvosto vahvistaa tarvittavat säännökset yksimielisesti erityistä lainsäätämisyjärjestystä noudattaen ja saatuaan Euroopan parlamentin jäsentensä enemmistöllä antaman hyväksynnän. Säännökset tulevat voimaan, kun jokainen jäsenvaltio on ne hyväksynyt valtiosääntönsä mukaisesti.

Oikeusperustaa on käsitelty tarkemmin selvityksessä E 110/2025 vp. Valtioneuvosto pitää ehdotettua oikeusperustaa asianmukaisena, mutta kiinnittää huomiota muistiossa tarkemmin esitettyihin näkemyksiin muista toteuttamisvaihtoehdoista.

Valtioneuvosto pitää ehdotuksia toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen mukaisina.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentin puhemies Roberta Metsola totesi puheenvuorossaan 26.6.2025 Eurooppa-neuvostolle, että Euroopan parlamentti aikoo esittää EU:n vaalisäädökseen kohdennetun tarkistuksen, jonka tavoitteena on antaa raskaana oleville tai juuri synnyttäneille Euroopan parlamentin naisjäsenille mahdollisuus valtuuttaa toinen jäsen äänestämään puolestaan. Metsola kiinnitti huomiota parlamentin tekemään ehdotukseen myös puheenvuorossaan 18.12.2025 Eurooppa-neuvostolle.

Parlamentin päätöslauselmaa on valmisteltu perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnassa (AFCO). Esittelijäksi nimettiin 23.9.2025 espanjalainen Juan Fernando López Aguilar (S&D). Aihetta koskeva mietintö (A10-0214/2025) hyväksyttiin AFCO-valiokunnassa 4.11.2025. Parlamentin päätöslauselma (P10_TA(2025)0257) hyväksyttiin täysistunnossa 13.11.2025 lähes yksimielisesti (äänin 605 puolesta, 30 vastaan ja 5 tyhjää).

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 13.3.2026

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 13.3.2026

Suuri valiokunta on 13.2.2026 merkinnyt tiedoksi työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan ja perustuslakivaliokunnan ilmoituksen, ettei E-selvitys E 110/2025 vp aiheuta toimenpiteitä.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Ehdotuksella ei ole vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön.

Taloudelliset vaikutukset

Ehdotuksella ei ole taloudellisia vaikutuksia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

EU:n nykyistä vaalisäädöstä muutettiin vuonna 2018 neuvoston päätöksellä 2018/994 ja se saatettiin Suomessa voimaan lailla 1224/2018. Muutokset olivat Suomen kannalta niin pieniä, ettei niiden johdosta ollut tarvetta muuttaa vaalilakia (714/1998). Muutokset eivät kuitenkaan ole tulleet voimaan, koska yksi jäsenvaltio on toistaiseksi jättänyt ne ratifioimatta.

Asiakirjat

6792/26, 6708/26

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Heini Huotarinen, OM
Heli Siivola, VNK

VAHVA-tunnus

EU/1130/2025
Napsauta tähän ja kirjoita kukin tunnus omalle rivilleen

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite

Valtioneuvoston kanslia

Muistio

EU/17/2026-VNK-9

Landes Sonja

10.3.2026

Eurooppa-neuvosto 19.-20. maaliskuuta 2026; päätelmä-luonnos

Kokous

Yleisten asioiden neuvosto 17.3.2026

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Yleisten asioiden neuvosto valmistelee maaliskuun Eurooppa-neuvostoa (19.-20.3.) ja käy keskustelun Eurooppa-neuvoston päätelmistä.

Suomen kanta

Maaliskuun Eurooppa-neuvoston asialistalla ovat Ukraina, Lähi-itä, kilpailukyky ja sisämarkkinat, tuleva monivuotinen rahoituskehys, Euroopan puolustus ja turvallisuus sekä muuttoliike.

Ukraina

Suomi pitää tärkeänä, että EU jatkaa vahvaa, tehokasta ja yhtenäistä vastaamista Venäjän sotilaalliseen hyökkäykseen Ukrainaan. Suomi tukee EU:n pyrkimyksiä heikentää ja rajoittaa Venäjän kykyä jatkaa sotatoimiaan ja ylläpitää niitä tukevaa teollisuutta. EU:n tulee edelleen johdonmukaisesti lisätä pakotteita Venäjää kohtaan Venäjän aggression jatkuessa. Suomi pitää tärkeänä sektoripakotteiden laajentamista, pakotteiden tehokasta toimeenpanoa ja pakotteiden kiertämisen estämistä. (EUN 6/2026)

Suomi tukee vankasti Ukrainan itsenäisyyttä, suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta. Suomi korostaa, että EU:n vahvaa poliittista, taloudellista ja sotilaallista tukea Ukrainalle sekä materiaaliapua ja humanitaarista apua Ukrainaan tulee jatkaa ja lisätä. (UTP 41/2023, UTPJ 12/2024)

Suomi on avoin erilaisille rahoitusratkaisuille Ukrainan tukemiseksi ja siihen kytkeytyen Euroopan kokonaisturvallisuuden vahvistamiseksi. (E 21/2025 vp)

Kestävä ja oikeudenmukainen rauha edellyttää Ukrainan neuvotteluaseman vahvistamista yhtäältä Ukrainalle toimitettavan aseavun ja muun tuen sekä toisaalta Venäjän taloudelliseen kykyyn vaikuttavien pakotteiden kautta. Suomi tukee Ukrainan tavoitetta kestävstä ja oikeudenmukaisesta, YK:n peruskirjan sekä kansainvälisen oikeuden mukaisesta rauhasta.

Suomi edellyttää, että Venäjän vastuu kansainvälisen oikeuden loukkauksista ja korvausvelvollisuus niistä aiheutuvista vahingoista toteutuu. (VNS 3/2024 vp)

Suomi jatkaa vahvaa tukeaan Ukrainan EU-lähentymiselle. Suomi yhtyy komission arvioon siitä, että Ukrainan kaikki neuvotteluklusterit voidaan avata vuoden 2025 loppuun mennessä. (E 98/2025 vp)

Lähi-itä

Osana kansainvälistä yhteisöä Suomi jatkaa ponnisteluja vakauden lisäämiseksi Lähi-itään. Tämä on tarpeen myös laajempien kansainvälisten jännitteiden purkamiseksi. (VNS 3/2024 vp)

EU:n on kaikilla toimillaan edistettävä rauhaa, vakautta ja siviilien suojelua Lähi-idässä. EU:n tuki kansainvälisen humanitaarisen oikeuden kunnioittamiselle ja siviilien suojelulle on keskeistä. EU:n tulee edistää kansainvälisen oikeuden mukaisia ratkaisuja alueen konflikteihin.

Lähi-idän ja Persianlahden eskaloituneessa tilanteessa EU:n tulee pyrkiä aktiivisesti edistämään paluuta diplomaattiseen ratkaisuun yhdessä kumppaniensa kanssa.

EU:n tulee edelleen vaatia mahdollisimman suurta pidättyvyyttä, siviilien suojelua ja kansainvälisen oikeuden noudattamista, ml. YK:n peruskirjan ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattamista.

Suomi tuomitsee Iranin oikeudettomat ja mielivaltaiset iskut alueen maihin. Iskujen täytyy loppua.

EU:n tulee vaatia Iranin hallintoa pidättäytymään väkivallasta omia kansalaisiaan kohtaan ja kunnioittamaan iranilaisten sananvapautta ja oikeutta rauhanomaiseen kokoontumiseen sekä kaikkien mielivaltaisesti pidätettyjen mielenosoittajien vapauttamista.

Suomi suhtautuu myönteisesti Iraniin kohdistuviin lisäpakotteisiin.

Iranin ydinohjelman osalta EU:n on tuettava neuvottelujen jatkumista kestävän ja kattavan sopimuksen saavuttamiseksi. Iranilta on edellytettävä täysimääräistä yhteistyötä Kansainvälisen atomienergiajärjestön (IAEA) kanssa, mukaan lukien ydinohjelman nykytilan todentaminen. Iranin sitoutuminen ydinsulkusopimukseen (NPT) on keskeistä, ja EU:n on jatkettava vahvaa tukeaan IAEA:lle.

Iranista ei saa tulla ydinasevaltiota. Tämä on keskeistä niin Lähi-idän alueelle kuin laajemminkin globaalille turvallisuudelle, ml. kansainväliset ydinaseiden leviämistä rajoittavat sopimukset ja järjestelyt.

Kilpailukyky ja sisämarkkinat

EU:n kilpailukyvyn vahvistaminen on edellytys EU:n globaalien toimijuuden kehittämiseksi. Suomi korostaa, että ulkoisen toimintaympäristön nopea ja jatkuva murros ja strategisen autonomian tavoittelu haastaa EU:n perinteisiä vahvuuksia, kuten sisämarkkinoiden avoimuutta. On tärkeää tunnistaa eri politiikkalohkojen kuten sisämarkkina-, teollisuus-, kilpailu- ja kauppapolitiikan kytkennät sekä varmistaa niiden välinen johdonmukaisuus. Muuttuneessa toimintaympäristössä pitää olla kykyä uudistua EU:n resilienssin vahvistamiseksi sekä haitallisten riippuvuuksien vähentämiseksi. Samanaikaisesti EU:n tulisi huolehtia talouden ja teollisuuden uudistumisesta sekä kilpailukyvyn vahvistamisesta tehden rohkeita strategisia valintoja, jotka tukevat kestävästä kasvusta ja tuottavuutta sekä edistävät tasapuolisia kilpailuolosuhteita niin EU:n sisämarkkinoilla kuin kolmansien maiden markkinoilla. (E 2/2026 vp)

Suomi pitää tärkeänä, että EU kehittää taloudellisen turvallisuuden strategiaa suurvalta-kilpailu, geopolittinen vastakkainasettelu ja muuttunut toimintaympäristö huomioiden, EU:n kumppanuuksia vahvistaen. Tavoitteena tulee olla globaalisti vahva ja toimintakykyinen EU. (E 13/2023 vp)

Suomi korostaa, että tavoitteisiin tulisi pyrkiä tasapainoisella lähestymistavalla, joka yhdistää toisaalta markkinaehtoisuuden ja markkinoiden avaamisen ja toisaalta riskienhallinnan ja suojautumisen tiiviimpään yhteistyöhön kolmasmaakumppaneiden kanssa. EU:n hajauttaessa riskejä ja vähentäessä haitallista riippuvuutta kolmansista maista tulisi huolehtia siitä, ettei luoda tarpeettomia esteitä kilpailulle, investoinneille ja kaupalle. (E 2/2026 vp)

Strategisen kilpailukyvyn näkökulmasta tulisi panostaa ennustettavaan yritysten toimintaympäristöön ja sisämarkkinoiden syventämiseen. Strategista kilpailukykyä tulisi kehittää poistamalla jäljellä olevat sisämarkkinaesteet ja kasvattamalla edelleen panostuksia tutkimukseen, innovointiin ja teknologiseen kyvykkyyteen. (E 2/2026 vp)

Suomi pitää erittäin tärkeänä Euroopan laajuisten pääomamarkkinan kehittämistä ja kannattaa pääomamarkkinaunionin loppuunsaattamiseen tähtääviä toimenpiteitä. Suomi edistää yhteisten eurooppalaisten ratkaisujen löytymistä pääomamarkkinoiden kehittämiseksi osana strategisen kilpailukyvyn vahvistamista. (E 44/2024 vp)

Suomen näkemyksen mukaan EU:n strategisen kilpailukyvyn ja sitä tukevan unionin rahoituksen tulisi perustua unionin omien vahvuuksien edelleen kehittämiseksi ja markkinaehtoisille ratkaisuille. (E 8/2025 vp)

Suomen tavoitteena on, että ilmastotoimien kilpailukykyä pitkällä ja lyhyellä aikavälillä vahvistavat vaikutukset tunnistettaisiin ja huomioitaisiin nykyistä paremmin, myös talouden kasvua edistävinä tekijöinä. Lisäksi kilpailukyvyn osalta korostetaan tasavertaisia toimintaolosuhteita sekä tehokkaan kilpailupolitiikan ja investointimyönteisen toimintaympäristön merkitystä. Suomi pitää esillä markkinaehtoista ja kustannustehokasta energiapolitiikkaa. (E 101/2025 vp).

Suomi katsoo, että EU:n päästökaupan tulee pysyä EU:n ilmastopolitiikan keskiössä myös jatkossa, sillä päästökauppa mahdollistaa päästöjen vähentämisen mahdollisimman kustannustehokkaasti ja ennakoitavasti koko EU:n alueella (E 10/2024).

Suomi korostaa, että johdonmukainen ja pitkäjänteinen EU:n ilmastopolitiikka luo pohjan tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittaville merkittävillä ja oikea-aikaisilla investoinneilla sekä teknologioiden kehittämiseksi. Lisäksi sillä voidaan edistää myös EU:n kriisivarautumista ja resilienssiä. (E 8/2025 vp)

Lainsäädännön laatuun, sääntelyn yksinkertaistamiseen ja hallinnollisen taakan keventämiseen kiinnitetään erityistä huomiota säädösvalmistelun kaikissa vaiheissa. (E 101/2025 vp).

Valtioneuvosto katsoo, että ympäristölainsäädännön yksinkertaistamistyötä tulisi jatkaa edelleen. On myös tärkeää, että energialainsäädäntöä tarkastellaan yksinkertaistamisen näkökulmasta. (U 13/2026 vp)

Euroopan puolustus ja turvallisuus

Suomi pitää välttämättömänä Euroopan puolustuskyvyn nopeaa vahvistamista erityisesti Venäjän muodostamaan pitkäaikaiseen uhkaan vastaamiseksi. (E 21/2025 vp)

Suomi katsoo, että EU:n ja jäsenvaltioiden tulee ottaa enemmän vastuuta omasta turvallisuudestaan ja puolustuksestaan. Vaikka puolustus on jäsenvaltioiden tehtävä, on EU-tason yhteistyötä tiivistettävä suorituskkyjen kehittämiseksi, yhteentoimivuuden parantamiseksi, puolustusteollisuuden vahvistamiseksi ja päällekkäisyyksien välttämiseksi. Tämä vahvistaa EU:ta ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittisena toimijana ja tekee EU:sta vahvemman kumppanin Natolle. (E 33/2025 vp)

Eurooppalaisen puolustuksen vahvistamisessa on keskeistä, että tukea suunnataan nimenomaisesti itäisen etulinjan maille. (E 21/2025 vp)

Suomi tukee tiekartassa tunnistettujen lippulaivahankkeiden edistämistä: Euroopan itäreunan puolustuksen vahvistaminen (Eastern Flank Watch), droonitorjuntakyky, ilmapuolustus sekä avaruuspuolustus. (EJ 6/2025 vp)

Suomi pitää keskeisenä, että itäisen reunan puolustuksen vahvistaminen, droonipuolustusaloite sekä ilmapuolustuksen vahvistaminen toteutetaan mahdollisimman toisiaan täydentäen. (EJ 6/2025 vp)

Suomi katsoo, että tiekartan toimeenpanon priorisoitujen painopisteiden tulee olla EU:n itäreunassa ja toimien tulisi olla koordinoituja ja yhteensopivia Naton kanssa. (EJ 6/2025 vp)

Suomi pitää tärkeänä, että tulevassa EU:n turvallisuusstrategiassa olisi kokonaisvaltainen lähestymistapa, jossa huomioidaan EU:n strateginen kilpailukyky, ml. haitallisista riippuvuuksista irrottautuminen, kattavien kauppa- ja teknologiakumppanuuksien syventäminen, taloudellisen turvallisuuden vahvistaminen ja kriittisten raaka-aineiden saatavuus. (E 12/2026 vp)

Demokratia, oikeusvaltioperiaate sekä perus- ja ihmisoikeudet ovat unionin kaiken toiminnan perusta. Suomi vaikuttaa aktiivisesti EU:n tulevaan turvallisuusstrategiaan. Suomi katsoo, että unionin sisäistä ja ulkoista turvallisuutta tulisi kehittää kokonaisvaltaisesti ja synergioita hyödyntäen. EU:n tulee vahvistaa kykyään vaikuttaa turvallisuusympäristöön myönteisesti. On tärkeää, että EU:lla olisi käytössään laaja ja tehokas keinovalikoima erityyppisten uhkien vähentämiseen ja torjumiseen. (E 12/2026 vp)

Suomelle on keskeistä, että kansainvälinen järjestys pohjautuu sääntöihin, ei voimankäyttöön. Suomi vahvistaa monenkeskistä sääntöpohjaista järjestelmää. Suomi pitää tärkeänä, että strategiassa tultaisiin huomioimaan keskeisesti Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset. Venäjä muodostaa pitkäkestoisen uhan EU:lle, sen jäsenvaltioille ja Natolle. Suomelle EU:n itäisen laidan etulinjamaana on tärkeää, että Venäjän pitkäkestoinen uhka säilyy EU:n strategisten linjausten lähtökohtana ja etenkin puolustusta ja ulkorajaturvallisuutta koskevien toimien perustana. (E 12/2026 vp)

Tuleva monivuotinen rahoituskehys

Suomen kantoja rahoituskehyskokonaisuuteen on muodostettu mm. E-kirjeessä E 73/2025 vp sekä U-kirjelmässä U 48/2025 vp.

Komission esittämät rahoituskehusehdotuksen yleiset painopisteet ovat kannatettavia ja yhdensuuntaisia Suomen EU-avaintavoitteiden kanssa. Suomi korostaa rahoituksen kohdentamista nykyistä vahvemmin keskeisimpiin poliittisiin prioriteetteihin kuten puolustuksen ja kilpailukyvyn vahvistamiseen.

Erityistä huomiota tulisi kiinnittää Suomen ainutlaatuihin asemaan itäisenä ulkorajavaltiona ja samalla EU-budjetin nettomaksajana.

Suomi tukee komission ehdotusta kasvattaa kilpailukykyrahoitusta merkittävästi. Horisontti Eurooppa -puiteohjelman ohella avoimen kilpailun ja hankkeiden korkean laadun tulisi olla lähtökohtana myös kilpailukykyrahaston rahoitukselle.

Suomi tukee komission ehdotusta kasvattaa huomattavasti puolustusta tukevan rahoituksen määrää tulevassa rahoituskehyksessä. Suomi on avoin erilaisille rahoitusratkaisuille Euroopan kokonaisturvallisuuden vahvistamiseksi.

Hallitusohjelman mukaisesti Suomi sitoutuu voimakkaasti tukemaan Ukrainaa ja sen jälleerakentamista ja on avoin erilaisille rahoitusratkaisuille Ukrainan tukemiseksi. Valtioneuvosto tukee komission ehdotusta rahoituskehyn ulkopuolisesta Ukraina-varauksesta.

Suomi katsoo, että Suomen liittymissopimukseen perustuva, vakavista ja pysyvistä haitoista kärsivien pohjoisten harvaan asuttujen alueiden NSPA-erityisrahoitus tulisi turvata myös jatkossa.

Suomi kannattaa komission ehdotusta rahoituskehyn otsakkeiden ja rahoitusohjelmien määrän vähentämisestä yhdistämällä politiikkasektoreita ja ohjelmia laajemmiksi kokonaisuuksiksi, jotta pystyttäisiin paremmin vastaamaan muuttuviin tilanteisiin ja saavuttamaan synergiaetuja.

Komission ehdottama kokonaistaso on liian korkea. Hallitusohjelman mukaisesti Suomi katsoo, että EU-budjetin taso tulee säilyttää kohtuullisena välttämällä Suomen nettomaksu-osuuden kasvua. Suomi pitää tärkeänä, että tulevaa rahoituskehystä tarkastellaan yhtenä kokonaisuutena.

Suomi vastustaa esitettyjä, yhteisvelkaan perustuvia uusia lainarahoitteisia investointivälineitä, eli kriisivälinettä ja Catalyst Europe -välinettä.

Suomelle on keskeistä, että tulevaan rahoituskehukseen ja siihen kytkeytyvään muuhunkin EU-rahoitukseen sovelletaan mahdollisimman vahvaa ja vähintäänkin nykyistä vastaavaa ehdollisuutta, kuten oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen kytkeytyvä ehdollisuus.

Valtioneuvosto tarkastelee komission ehdotuksen yksityiskohtia osana rahoituskehyn kokonaisuutta ja tarkentaa kantaansa neuvottelujen edetessä. Suomen lopulliset kannat muodostetaan neuvottelujen loppuvaiheessa muodostumassa olevan kokonaisuuden perusteella Suomen kokonaiset huomioiden.

Muuttoliike

Suomi korostaa EU:n muuttoliikekysymyksissä kokonaisvaltaista lähestymistapaa, jossa toimia edistetään niin EU:n sisällä kuin suhteissa kolmansiin maihin.

Suomi edistää määrätietoisesti ratkaisuja, joilla estettäisiin ulkoisten toimijoiden mahdollisuuksia käyttää muuttoliikettä unioniin kohdistuvan vaikuttamisen välineenä. (E 58/2023 vp)

Multilateralismi

Suomelle pienenä yhteistyöstä riippuvaisena maana on keskeistä, että kansainvälinen järjestys pohjautuu sääntöihin, ei voimankäyttöön. Suomi vahvistaa monenkeskistä sääntöpohjaista järjestelmää ja yhteistyötä sekä toimii globaalisti kansainvälisen oikeuden, demokratian ja ihmisoikeuksien vahvistamiseksi. (VNS 3/2024 vp)

Pääasiallinen sisältö

Maaliskuun Eurooppa-neuvoston asialistalla ovat Ukraina, Lähi-itä, kilpailukyky ja sisämarkkinat, tuleva monivuotinen rahoituskehys, Euroopan puolustus ja turvallisuus sekä muuttoliike.

Ukrainan osalta Eurooppa-neuvoston on tarkoitus käsitellä Venäjän hyökkäyssotaa Ukrainaa vastaan sen kaikissa ulottuvuuksissa, mukaan lukien rauhanneuvottelut ja EU:n jatkuva tuki Ukrainalle ja ukrainalaisille.

Eurooppa-neuvoston on tarkoitus käsitellä Lähi-idän viimeaikaista tilannetta.

Kilpailukyvyn ja sisämarkkinoiden osalta Eurooppa-neuvoston on tarkoitus jatkaa keskusteluaan pohjautuen edeltäviin tapaamisiinsa kuten Alden Biesenin linnan retiriittiin (12.2.). Eurooppa-neuvoston on tarkoitus keskittyä konkretiaan EU:n kilpailukyvyn ja strategisen autonomian edistämiseksi. Tähän kytkeytyy myös komission tuleva nk. yksi Eurooppa, yksi markkina -tiedonanto.

Eurooppa-neuvoston on tarkoitus keskustella tulevasta monivuotisesta rahoituskehuksesta.

Eurooppa-neuvoston on tarkoitus palata Euroopan puolustus- ja turvallisuuskysymyksiin ja tässä yhteydessä arvioida aiempien päätelmiensä täytäntöönpanon edistymistä sekä antaa tarvittaessa ohjeistusta.

Eurooppa-neuvoston on tarkoitus tarkastella muuttoliikettä koskevien päätelmien täytäntöönpanoa.

Eurooppa-neuvoston on tarkoitus keskustella monenkeskisestä yhteistyöstä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Käsittely Euroopan parlamentissa

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 13.3.2026

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 13.3.2026

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Taloudelliset vaikutukset

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiakirjat

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Sonja Landes / VNK
p. 0295 161 104

VAHVA-tunnus

EU/17/2026

Liitteet

Viite

Valtiovarainministeriö

Perusmuistio

EU/1169/2025-VM-12

Palmén Olli

10.3.2026

Yleisten asioiden neuvosto 17.3.2026; Eurooppalainen ohjausjakso 2026

Kokous

Yleisten asioiden neuvosto 17.3.2026

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Yleisten asioiden neuvosto vaihtaa näkemyksiä vuoden 2026 eurooppalaisen ohjausjakson yhteenvetoraportista.

Neuvoston puheenjohtajavaltio Kypros ja tuleva puheenjohtajavaltio Irlanti esittelevät vuoden 2026 eurooppalaista ohjausjaksoa koskevan päivitetyn etenemissuunnitelman.

Yleisten asioiden neuvosto käsittelee neuvoston suositusta euroalueen talouspolitiikasta Eurooppa-neuvoston hyväksymistä varten.

Suomen kanta

Suomi ottaa vuoden 2026 eurooppalaisen ohjausjakson yhteenvetoraportin tiedoksi.

Suomi ottaa vuoden 2026 eurooppalaisen ohjausjakson päivitetyn etenemissuunnitelman tiedoksi.

Suomi voi hyväksyä neuvoston suosituksen euroalueen talouspolitiikasta vuosille 2026–2027.

Pääasiallinen sisältö

Vuoden 2026 eurooppalaisen ohjausjakson yhteenvetoraportti

Neuvoston puheenjohtajavaltio Kypros on valmistellut puheenjohtajavaltion yhteenvetoraportin neuvoston päätelmistä, jotka koskevat varoitusmekanismia koskevaa raporttia, yhteistä työllisyysraporttia ja euroalueen talouspolitiikkaa koskevaa suositusta.

Yhteenvetoraportti kokoaa yhteen neuvoston eri kokoonpanoissa käytyjä keskusteluita vuoden 2026 eurooppalaisesta ohjausjaksosta.

Neuvoston päätelmät vuoden 2026 varoitusmekanismia koskevasta kertomuksesta

Ecofin-neuvosto hyväksyi päätelmät vuoden 2026 varoitusmekanismia koskevasta kertomuksesta 20.1.2026 ja ilmaisi hyväksyvänsä asiakirjassa esitetyn arvion makrotalouden epätasapainojen kehityksestä ja nousevista riskeistä.

Päätelmät korostavat makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn täytäntöönpanon merkitystä sellaisten epätasapainojen havaitsemiseksi, ehkäisemiseksi ja korjaamiseksi, jotka vaikuttavat tai saattavat vaikuttaa haitallisesti jäsenvaltion tai talous- ja rahaliiton tai koko EU:n talouden toimintaan.

Neuvosto kehotti jatkamaan makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn tehokasta ja vaikuttavaa täytäntöönpanoa talouspolitiikan EU-ohjausjakson uudistetun ohjausjärjestelmän rinnalla. Jäsenvaltioita kehoitetaan toteuttamaan oikea-aikaisia poliittisia toimia, joilla pyritään vähentämään makrotaloudellisia haavoittuvuuksia, mukaan lukien toteuttamalla uudistuksia ja investointeja maakohtaisiin suosituksiin vastaamiseksi, erityisesti makrotalouden epätasapainoa koskevaan menettelyyn liittyen, talouspolitiikan EU-ohjausjakson puitteissa.

Neuvosto pani myös merkille komission aikomuksen laatia syväanalyysit niistä seitsemästä jäsenvaltiosta, joiden todettiin kohtaavan epätasapainoja tai liiallisia epätasapainoja keväällä 2025. Neljän muun jäsenvaltion osalta komissio totesi, että myös useat kehityskulut ansaitsevat huomiota, vaikka ne eivät tässä vaiheessa edellyttäisikään syväanalyysiä. Tähän kuuluvat erityisesti viime vuosien kumuloituneet hintojen nousut sekä kustannuskilpailukykyä heikentävien yksikkötyökustannusten voimakas kasvu. Lisäksi asuntojen hintojen nopeaa nousua ja luottojen kasvua on seurattava tarkasti.

Neuvoston päätelmät suosituksesta euroalueen talouspolitiikaksi vuodelle 2026

Ecofin-neuvosto hyväksyi 17.2.2026 luonnoksen neuvoston suositukseksi vuoden 2026 euroalueen talouspolitiikasta.

Vuoden 2026 suosituksissa keskitytään varmistamaan julkisen talouden kestävyys ja samalla luomaan tilaa keskeisille investoinneille, mukaan lukien puolustukselle ja kilpailukyvyille, sekä parantamaan julkisen talouden tehokkuutta ja saattamaan päätökseen elpymis- ja palautumissuunnitelmat.

Suosituksissa korostetaan myös tarvetta priorisoida julkisia ja yksityisiä investointeja tutkimukseen ja innovointiin, teollisuuden hiilestä irtautumiseen, puhtaaseen energiaan ja digitaaliseen siirtymään, taloudelliseen turvallisuuteen ja strategisten riippuvuuksien vähentämiseen arvoketjuissa sekä samanaikaisesti painotetaan sisämarkkinoiden esteiden poistamiseen muun muassa sääntelyä yksinkertaistamalla.

Suosituksissa kehoitetaan vahvistamaan työmarkkinoita vahvistamalla osaamista, parantamalla koulutustuloksia, lisäämällä osallistumista, tukemalla työpaikkojen laatua sekä puuttamalla köyhyyteen ja asuntojen kohtuuhintaisuuteen varmistaen samalla, että palkkojen kasvu pysyy tuottavuuden mukaisena.

Lisäksi suositukset tukevat Euroopan säästämis- ja investointiunionin perustamista ja korostavat tarvetta edistää digitaalisen euron käyttöönottoa, vahvistaa euron kansainvälistä roolia ja seurata makrotaloudellisia riskejä.

Neuvoston suositukset vuoden 2026 yhteisestä työllisyysraportista

TSTK-neuvosto hyväksyi 9.3.2026 vuoden 2026 yhteisen työllisyysraportin ja sitä koskevat päätelmät, antoi suosituksen inhimillisestä pääomasta Euroopan unionissa sekä hyväksyi euroalueen talouspolitiikkaa koskevan neuvoston suositusten luonnoksen työllisyys- ja sosiaaliasioita koskevin osin.

Euroalueen talouspolitiikkaa koskevan neuvoston suosituksen luonnoksen työllisyys- ja sosiaaliasioita koskevin osin jäsenvaltiot laajensivat aliedustettujen ryhmien määritelmää koskemaan myös heikosti koulutettuja, maahanmuuttajia ja vammaisia henkilöitä. Lisäksi jäsenvaltiot korostivat, että lapset olisi erityisesti mainittava köyhyyden vähentämisessä, koska köyhyys vaikuttaa lapsiin eri tavoin ja heidän tilanteeseensa on puututtava erityistoimin. Taustalla on riski köyhyyden ja syrjäytymisen välittymisestä yli sukupolvien. Sukupuolistereotyyppiat on otettava huomioon, kun keskitytään STEM-alojen (tiede, teknologia, tekniikka ja matematiikka) kilpailukyvyn ylläpitämiseksi.

Euroalueen talouspolitiikkaa koskeva neuvoston suositus hyväksytään sen jälkeen, kun Eurooppa-neuvosto on hyväksynyt sen 19.–20.3.2026.

Näkemysten vaihto

TSTK-neuvosto vaihtoi näkemyksiä 1.12.2025 aiheesta ”sosiaalisen osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden edistäminen johdonmukaisilla sosiaali- ja asuntopolitiikoilla” osana eurooppalaisen ohjausjaksoa. Lähes kaikki ministerit korostivat, että TSTK:lla on oltava vahva rooli ohjausjaksossa ja että talous-, työllisyys- ja sosiaalinalueiden yhteensovittamisessa on löydettävä oikea tasapaino. Ministerit pyysivät ennakoitavaa ja realistista ohjausjakson etenemissuunnitelmaa, joka mahdollistaisi TSTK:n asianmukaisen valmistelun ja osallistumisen.

Asuminen nähtiin keskeisenä osana kaikkea hyvinvointipolitiikkaa. Tehokasta asuntopolitiikkaa on täydennettävä peruspalveluilla, sosiaaliturvalla, koulutuksella ja työllisyydellä. Asunnon tarjoaminen on edellytys tiettyjen ihmisryhmien, kuten nuorten, asunnottomien ja haavoittuvassa asemassa olevien osallisuudelle.

Euroryhmä tarkasteli makrotalouden viimeaikaista kehitystä ja vaihtoi näkemyksiä Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) kanssa euroalueen politiikasta 11.12.2025.

Ministerit keskustelivat Ecofin-neuvoston kokouksessa 12.12.2025 varoituskansallismekanismia koskevasta raportista 2026. Valtiovarainministerit vaihtoivat myös näkemyksiä samana päivänä annetusta euroalueen suositusluonnoksesta, jossa käsitellään euroalueen toiminnan kannalta keskeisiä kysymyksiä.

TSTK-neuvosto kävi 9.3.2026 näkemysten vaihdon, joka keskittyi polkuun innovaatioista laadukkaisiin työpaikkoihin ja siihen, miten tekoälyn avulla voidaan vahvistaa laadukasta työllisyyttä ja työntekijöiden oikeuksia.

Tunnustaen eurooppalaisen ohjausjakson parlamentaarisen ulottuvuuden neuvoston puheenjohtajavaltio järjesti yhdessä Euroopan parlamentin kanssa vuoden 2026 eurooppalaisen ohjausjakson parlamentaarisen viikon (23.–24.2.2026) unionin taloudellisesta suunnasta, julkisen talouden valinnoista ja sosiaalisista painopisteistä.

Vuoden 2026 eurooppalaisen ohjausjakson päivitetty etenemissuunnitelma

Vakiintuneen käytännön mukaisesti neuvoston puheenjohtajamaat laativat etenemissuunnitelman, joka esittelee eurooppalaisen ohjausjakson keskeiset vaiheet. Etenemissuunnitelman tavoitteena on varmistaa, että kaikki asiaankuuluvat neuvoston kokoonpanot ja niiden valmistelevat elimet osallistuvat koordinoitusti ja johdonmukaisesti Eurooppa-neuvoston eurooppalaista ohjausjaksoa koskevien keskusteluiden valmisteluun ja, että yleisten asioiden neuvosto ja Coreper voivat valvoa prosessia.

Neuvoston edellinen puheenjohtajavaltio Tanska ja puheenjohtajavaltio Kypros julkaisivat alkuperäisen etenemissuunnitelman 5.12.2025, jota on käsitelty yleisten asioiden neuvostossa 16.12.2025. Neuvoston puheenjohtajavaltio Kypros ja tuleva puheenjohtajavaltio Irlanti ovat julkaissut päivitetyn yhteenvetosuunnitelman 6.3.2026.

Etenemissuunnitelma on jaettu kahteen vaiheeseen: ensimmäinen kattaa ajanjakson vuoden 2025 lokakuusta maaliskuun Eurooppa-neuvoston kokoukseen, ja toinen vuoden 2026 huhtikuusta kesäkuun Eurooppa-neuvoston kokoukseen.

Vuoden 2025 lokakuuhun puoliväliin mennessä yleisten asioiden neuvostossa on vaihdettu näkemyksiä vuoden 2025 ohjausjaksosta ja euroalueen jäsenmaat ovat toimittaneet alustavat talousarviosuunnitelmansa.

Työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvosto (TSTK-neuvosto) on 17.10.2025 hyväksynyt työllisyyskomitean pääviestit vuotuisesta työllisyysraportista ja työllisyyden suorituskykyä koskevasta seurantaraportista ja sosiaaliturvakomitean pääviestit vuotuisesta sosiaaliturvan suorituskykyä koskevasta raportista. Lisäksi maatalous- ja kalastusneuvosto on 27.10.2025 hyväksynyt neuvoston päätöksen jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikkaa koskevasta ohjeistuksesta.

Euroopan komissio julkaisi vuoden 2026 eurooppalaisen ohjausjakson 25.11.2025. Syyspaketti sisältää vuoden 2026 varoitusemekanismia koskevan kertomuksen, neuvoston suosituksen euroalueen talouspolitiikaksi vuodelle 2026 ja ehdotuksen yhteiseksi työllisyysraportiksi. Syyspaketti sisältää lisäksi komission lausunnot euroalueen maiden vuoden 2026 alustavista talousarviosuunnitelmista, SEUT 126(3) mukaisen kertomuksen alijäämä- ja velkakriteerin noudattamisesta ja kaikki jäsenvaltiot kattavan horisontaalisen finanssipoliittisen tiedonannon, joka sisältää arvion vakaus- ja kasvusopimuksen määräysten noudattamisesta. Syyspaketti sisältää myös uuden EU:n inhimillistä pääomaa koskevan suosituksen.

Talouspoliittisen komitean euroalueen kokoonpano ja euroryhmän työryhmän sijaistaso ovat valmistelleet vuoden 2026 euroalueen suosituksia koskevaa neuvoston suositusta, mukaan lukien työllisyys- ja sosiaaliturvakomitean osuuksia työllisyys- ja sosiaaliasioita koskevista näkökohdista. Lisäksi talous- ja rahoituskomitea tarvittaessa on valmistellut jäsenvaltioille liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä annetut neuvoston suositukset.

Euroryhmä on käsitellyt 11.12.2025 euroryhmän lausuntoa euroalueen jäsenvaltioiden alustavien talousarviosuunnitelmien sekä euroalueen julkisen talouden tilannetta ja näkyviä koskevaa arviointia.

Valtiovarainministerit ovat vaihtaneet näkemyksiä euroalueen suosituksesta euroryhmässä 19.1.2026. Ecofin-neuvosto on hyväksynyt 20.1.2026 neuvoston päätelmät vuoden 2026 varoitusemekanismia koskevasta kertomuksesta ja neuvoston suositukset liiallisen alijäämän menettelystä. Ecofin-neuvosto hyväksyi vuoden 2026 neuvoston suosituksen euroalueen talouspolitiikaksi 17.2.2026.

TSTK-neuvosto on hyväksynyt työllisyyttä ja sosiaalipolitiikkaa koskevat osiot vuoden 2026 euroalueen talouspolitiikan suosituksesta, vuoden 2026 yhteisen työllisyysraportin

9.3.2026 sekä suosituksen EU:n inhimillisestä pääomasta ja neuvoston päätelmät yhteisestä työllisyysraportista.

Yleisten asioiden neuvosto valmistelee 17.3.2026 vuoden 2026 eurooppalaista ohjausjaksoa koskevan synteesiraportin ja päivitetyn etenemissuunnitelman sekä vuoden 2026 suosituksen euroalueen talouspolitiikaksi, jonka Eurooppa-neuvosto hyväksyy 19.–20.3.2026. Vuoden 2026 suositus euroalueen talouspolitiikaksi hyväksytään lopullisesti neuvostossa huhtikuussa.

Huhtikuun 2026 loppuun mennessä jäsenvaltiot toimittavat keskipitkän aikavälin suunnitelmiin liittyvät vuotuiset edistymisraporttinsa. Toukokuussa komissio julkaisee makrotalouden epätasapainojen menettelyn mukaiset maakohtaiset syväanalyysit ja päätökset epätasapainojen luokituksista.

Kesäkuun alussa komissio julkaisee kevätpakettinsa, joka sisältää komission maaraportit ja maakohtaiset suositukset vuodelle 2026. Lisäksi komissio tiedottaa mahdollisesti vakaus- ja kasvusopimuksen artiklan 126(3) liiallisten alijäämien menettelyä mukaisesta kertomuksesta sekä ehdotuksista neuvoston päätöksiä liiallisen alijäämän menettelyssä. Komissio julkaisee myös ehdotuksensa neuvoston päätökseksi jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista.

Maakohtaisten suositusten julkistamisen jälkeen talous- ja rahoituskomitea, talouspoliittinen komitea, talous- ja rahoituskomitean sijaistaso, työllisyyskomitea sekä sosiaaliturvakomitea osallistuvat vuoden 2026 maakohtaisten suositusten valmistelutyöhön ja vahvistavat niitä koskevan horisontaalisen yhteenvedon. Lisäksi talous- ja rahoituskomitea tarvittaessa valmistelee jäsenvaltioille liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä annetut neuvoston suositukset. Talous- ja rahoituskomitea sekä talouspoliittinen komitea valmistelevat päätelmät makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn mukaisista syväanalyysiseistä.

Yleisten asioiden neuvoston käsittelyn jälkeen, Eurooppa-neuvosto keskustelee vuoden 2026 eurooppalaista koskevien maakohtaisten suositusten horisontaalisesta yhteenvedon johtopäätöksistä 18.–19.6.2026.

TSTK-neuvosto vahvistaa työllisyyskomitean ja sosiaaliturvakomitean yhteisen mietinnön vuoden 2026 maakohtaisista suosituksista ja vuoden 2025 maakohtaisten suositusten toimeenpanosta ja hyväksyy maakohtaisien suositusten työllisyyttä ja sosiaalisia näkökohdista koskevat osiot 29.6.2026.

Ecofin-neuvosto hyväksyy vuoden 2026 eurooppalaisen ohjausjakson maakohtaiset suositukset ja neuvoston päätelmät makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn mukaisista syväanalyysiseistä sekä liiallisen alijäämän menettelyn mukaiset neuvoston päätökset ja suositukset 10.7.2026.

Euroalueen suositukset vuodelle 2026

Euroopan komissio antaa vuosittaisen euroalueen suosituksen (*euro area recommendation*), joka sisältää suosituksia euroalueen jäsenvaltioiden talouspolitiikasta. Euroalueen suositus ohjaa poliittista keskustelua rahaliiton ja sen jäsenten prioriteeteista erityisesti euroryhmässä.

Komissio julkaisi suosituksen euroalueen vuosien 2026–2027 talouspolitiikasta osana eurooppalaisen ohjausjakson syyspakettia, joka julkaistiin 25.11.2025. Vuosien 2026–2027 suositus perustuu uuteen Euroopan makrotalousraporttiin (EMR) ja suosituksessa

tarkastellaan talous- ja rahaliiton talous-, rahoitus- ja rakennekysymyksiä sekä institutionaalisia näkökohtia.

Neuvosto käsittelee komission esitysluonnoksen, tekee siihen tarvittaessa muutoksia ja hyväksyy suositukset. Valtiovarainministerit ovat vaihtaneet näkemyksiä euroalueen suosituksesta euroryhmässä 19.1.2026. Sosiaaliturvakomitea, työllisyyskomitea, talouspoliittinen komitea ja euroryhmän työryhmän sijaisjäsenet ovat käsitelleet euroalueen suosituksia vastuulleen kuuluvien osien, jonka jälkeen ne on hyväksytty euroryhmän työryhmässä ja talous- ja rahoituskomiteassa. Suositukset on hyväksytty euroryhmässä 16.2.2026 ja Ecofin-neuvostossa 17.2.2026, Työllisyys-, sosiaalipolitiikka, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvostossa (TSTK) 9.3.2026. Suositukset hyväksytään Eurooppa-neuvostossa 19.–20.3.2026, ennen neuvoston lopullista hyväksyntää huhtikuussa 2026.

Euroalueen suositukset jäsenmaille ja kaikille euromaille yhteisesti vuosille 2026–2027

1. Julkisen talouden kestävyys turvaamiseksi on noudatettava suositeltuja nettomenopolkuja, mukaan lukien tarvittaessa puolustusmenojen kansallisen poikkeuslausekkeen kautta myönnetty tilapäinen jousto. Tämän pitäisi johtaa asianmukaisesti eriytettyyn finanssipolitiikkaan ja kokonaisuudessaan neutraaliin finanssipolitiikan viritykseen vuonna 2026.
2. Suositeltuja nettomenopolkuja noudattaen on pantava täytäntöön keskipitkän aikavälin finanssipoliittisia strategioita, jotka luovat liikkumavaraa puolustusvalmiuksiin liittyville välttämättömille menojen lisäyksille ja vahvistavat kilpailukykyä, innovaatioita ja investointeja strategiaan painopisteisiin. On toimeenpantava kansallisten talousarvioiden uudelleenpriorisointi keskipitkällä aikavälillä ja toteutettava toimenpiteitä julkisten tulojen ja menojen vaikuttavuuden, tehokkuuden, laadun ja koostumuksen parantamiseksi muun muassa torjumalla aggressiivista verosuunnittelua. On edistettävä yksityistä vakuuttamista ilmastonmuutokseen liittyvistä tapahtumista aiheutuvia tappioita vastaan.
3. On puututtava puolustusteollisuuden pullonkauloihin sen varmistamiseksi, että puolustusvalmiutta koskevan etenemissuunnitelman 2030 mukaisesti ylimääräiset julkiset menot johtavat oikea-aikaisiin ja tehokkaisiin puolustusvalmiuksiin. On edistettävä puolustustarvikkeiden EU:n laajuisia markkinoita; on kannustettava yhteishankintoihin, jotka parantavat tehokkuutta, yhteistoimivuutta ja vähentävät pirstaleisuutta.
4. On saatettava kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano päätökseen 31. elokuuta 2026 mennessä ja on tuettava investointirahoitusta seuraavina vuosina koordinoimalla kansallista ja EU:n rahoitusta. On varmistettava käytettävissä olevien EU:n varojen käyttö hyödyntäen koheesipolitiikan väliarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia.
5. On edistettävä työvoiman osaamisen parantamista ja uudelleen koulutusta tuottavuuden ja innovointivalmiuksien lisäämiseksi sekä strategisten alojen tukemiseksi. On vahvistettava koulutuspolitiikkaa oppimistulosten parantamiseksi kiinnittäen erityistä huomiota perus- ja digitaitoihin ja on varmistettava osaamisprofiilien kysynnän ja tarjonnan parempi kohtaaminen. On puututtava osaamisen kohtaanto-ongelmiin sekä suuriin alueellisiin eroihin osaamisessa ja inhimillisen pääoman määrässä. On edistettävä työpaikkojen laatua ja lisättävä edelleen työmarkkinoille osallistumista, myös aliedustettujen ryhmien osalta. On ryhdyttävä toimenpiteisiin helpottamaan rajat ylittävää liikkuvuutta sisämarkkinoilla ja kolmansien maiden kansalaisten hallittua laillista maahanmuuttoa työvoimapula-alojen osalta. On vahvistettava työnteon

kannustimia siirtämällä verorasitusta pois työstä muun muassa vero- ja etuusjärjestelmien kohdennetuilla uudistuksilla. On ryhdyttävä toimiin köyhyyden torjumiseksi ja vähentämiseksi turvaamalla ja vahvistamalla riittäviä ja kestäviä sosiaaliturvan ja osallisuuden järjestelmiä sekä parantamalla kohtuuhintaisten, kestävien ja laadukkaiden asuntojen saatavuutta.

6. On vahvistettava kansallisten käytäntöjen mukaisesti sekä työmarkkinaosapuolten roolia ja vuoropuhelua kunnioittaen edellytyksiä, joilla tuetaan erityisesti pieni- ja keskituloisten palkkojen kestävästä kasvua tuottavuuskehityksen mukaisesti ottaen asianmukaisesti huomioon inflaatio- ja kilpailukykyerot euroalueella.
7. On priorisoitava julkisia investointeja ja kannustettava yksityisiä investointeja tukemaan tutkimusta ja innovointia, teollisuuden hiilestä irtautumista, puhdasta ja kohtuuhintaista energiaa sekä vihreää ja digitaalista siirtymää, taloudellista turvallisuutta ja strategisten riippuvuuksien vähentämistä arvoketjuissa. On edistettävä voimavarojen kohdentumista aloille ja teknologioihin, joilla on merkittävää kasvupotentiaalia, ja on vahvistettava innovaatioekosysteemejä muun muassa tukemalla eri toimijoiden, kuten yritysten, yliopistojen tai tutkimuslaitosten välisiä yhteyksiä ja kehittämällä riskipääoman roolia uusien ja kasvavien yritysten rahoittamisessa sekä vauhdittamalla digitaalisten, hiilineutraaleiden ja matalapäästöisten teknologioiden käyttöönottoa. Parannetaan yritysten, erityisesti innovatiivisten pk-yritysten, mahdollisuuksia saada tarvittavaa rahoitusta, mukaan lukien riskipääoman avulla.
8. On poistettava olemassa olevat kansalliset sisäiset esteet ja sääntelyerot sekä jäljellä olevat lainsäädännön täytäntöönpanoa ja yhdenmukaisuutta koskevat puutteet sisämarkkinoiden syventämiseksi sekä yritysten tehokkuuden, kilpailukyvyn, maailmanlaajuisen skaalautumis- ja laajentumiskyvyn parantamiseksi.
9. On edistettävä sääntelyn yksinkertaistamista tunnistamalla ja vähentämällä tarpeetonta taakkaa ja varmistamalla läpinäkyvän, oikeasuhteisen ja kohdennetun sääntelyn käyttöön ottaminen muun muassa hyödyntämällä tehokkaasti olemassa olevia työkaluja, kuten esimerkiksi julkisia ja sidosryhmien kuulemisia lainsäädäntöprosessissa sekä lainsäädännön jälkiarviointia.
10. On kehitettävä Euroopan säästö- ja sijoitusunioni maaliskuussa 2025 annetun komission tiedonannon pohjalta Euroopan, jäsenvaltioiden ja jäsenvaltioiden yhteisin toimin, joilla edistetään kilpailukykyisiä ja toimivia pääomamarkkinoita ja pankkisektoreita, jotta saadaan aikaan eurooppalaisia säästöjä pitkän aikavälin investointeihin erityisesti sellaisilla Euroopan talouden aloilla, joilla on kasvupotentiaalia tai joilla on strategista merkitystä. On puututtava pääomamarkkinoiden hajanaisuuteen ja rahoituspalvelujen rajat ylittävän tarjonnan ja käytön esteisiin sekä kansallisten valvontakäytäntöjen eroihin edistämällä nopeasti pääomamarkkinoiden yhdentymistä ja valvontaa koskevaa lainsäädäntöpakettia (*Market Integration and Supervision Package*). On saatettava pankkiunioni päätökseen jatkamalla kaikkien jäljellä olevien osioiden käsittelyä kesäkuussa 2022 annetun euroryhmän lausunnon mukaisesti. On vahvistettava pankkisektorin kilpailukykyä.
11. On selvitettävä vaihtoehtoja, joilla voitaisiin panna täytäntöön komission vuonna 2025 antamat suositukset säästämis- ja sijoitustilien saatavuuden lisäämisestä yksinkertaistetulla ja edullisella verokohtelulla (syyskuu 2025), eläkkeiden mittaristoja, eläkkeiden seurantajärjestelmiä ja automaattista rekisteröitymistä

(marraskuu 2025), sekä vuoden 2025 tiedonannossa EU:n talouslukutaitostrategiassa (syyskuu 2025) esitettyjä suosituksia.

12. On jatkettava digitaalista euroa koskevan työn nopeaa edistämistä, edistettävä maksumarkkinoiden innovaatioita, kilpailua ja kriisinkestävyyttä ja varmistettava keskuspankkirahan jatkuva laaja saatavuus ja käytettävyys digitalisoituvassa taloudessa. On kannustettava kehittämään ja ottamaan käyttöön Euroopan laajuisia eurooppalaisia yksityisiä maksuratkaisuja, jotka edistävät niiden yhteentoimivuutta digitaalisen euron kanssa. On selvitettävä euromääräisten ja EU:n liikkeeseen laskemien vakaavaluottojen liikkeeseenlaskumahdollisuudet ja tokenisoitujen talletusten kehittäminen.
13. On edistettävä euron kansainvälistä asemaa ja sitouduttava edelleen vahvistamaan sen maailmanlaajuisia asemaa muun muassa vahvistamalla edelleen Euroopan rahoitus- ja maksuinfrastruktuureja sekä parantamalla niiden kriisinkestävyyttä ja varautumista.
14. On seurattava makrovakauteen kohdistuvia riskejä, mukaan lukien sellaisia riskejä, jotka johtuvat varojen laadusta, uudelleenhinnoitteludynamiikasta sekä ilmasto- ja ympäristöriskeistä ja pankkien ja pankkien ulkopuolisten toimijoiden välisistä yhteyksistä keskeisillä rahoitusmarkkinoilla ja yksityisen rahoituksen kautta. On kehitettävä tarvittaessa pankkien ulkopuolisten toimijoiden rahoitustoiminnan sääntely- ja valvontakehystä sen varmistamiseksi, että esiin nousevat haavoittuvuudet tunnistetaan ja hallitaan tehokkaasti.

Asetuksen (EY) 1466/97 kumoamisesta annetun asetuksen 2024/1263 29 artiklassa säädetään, että ”neuvoston odotetaan pääsääntöisesti noudattavan komission suosituksia ja ehdotuksia tai selittävän kantansa julkisesti”.

Neuvosto (Ecofin) on hyväksynyt komission joukon lisäyksiä sekä tosiasiallisia tai teknisiä muutoksia suosituksiin, jotka komissio on myös hyväksynyt. Sen sijaan komissio on eri mieltä kahdesta neuvoston esittämästä muutoksesta suosituksiin. Neuvosto on ”noudata tai selitä” -sääntöön perustuen laatinut selvityksen niistä neuvoston esittämistä muutoksista, joista komissio on eri mieltä.

Suosituksen 10 osalta neuvosto toteaa, että pankkiunionin loppuun saattaminen on tärkeää Euroopan taloudellisen vakauden ja resilienssin, kilpailukyyn ja kestävyuden edistämiseksi ja siinä tulisi edetä euroryhmän 16. päivänä kesäkuuta 2022 julkilausumassa esitetyn lähestymistavan mukaisesti.

Suosituksen 11 osalta neuvosto toteaa, että on selvitettävä vaihtoehtoja, joilla voitaisiin panna täytäntöön komission vuonna 2025 antamat suositukset säästämis- ja sijoitustilien saatavuuden lisäämisestä yksinkertaistetulla ja edullisella verokohtelulla (syyskuu 2025), eläkkeiden mittaristoja, eläkkeiden seurantajärjestelmiä ja automaattista rekisteröitymistä (marraskuu 2025), sekä vuoden 2025 tiedonannossa EU:n talouslukutaitostrategiassa (syyskuu 2025) esitettyjä suosituksia.

Komission alkuperäisessä suosituksessa jäsenmaiden olisi ”ryhdyttävä toimiin” edellä mainittujen komission vuonna 2025 antamien suositusten toimeenpanemiseksi.

Neuvosto toteaa, että komission suositukset ovat tärkeitä ohjaamaan jäsenvaltioiden poliittista päätöksentekoa ja toteuttamaan rakenneuudistuksia kansallisella tasolla ja siten tukemaan EU:n tason politiikkatoimia, kuten säästö- ja investointiunionin kehittämistä. Suositukset koskevat politiikan aloja, jotka kuuluvat kansalliseen toimivaltaan ja jotka eivät sido jäsenvaltioita

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 136 artikla sekä 121 artikla.

Asetus (EU) 2024/1263 talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta.

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 13.3.2026

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 13.3.2026

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

European Commission. (2025, November 25). *Recommendation for a Council recommendation on the economic policy of the euro area*. (COM(2025) 957 final). Strasbourg, European Commission.

Council of the European Union. (2026). European Semester 2026 – Updated roadmap (13566/2/25 REV 2). Brussels, 6 March 2026. General Secretariat of the Council.

Council of the European Union. (2026). European Semester 2026 – Synthesis report (6939/26). Brussels, 6 March 2026. General Secretariat of the Council.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Olli Palmén, VM/KO, +358 295 530 593

VAHVA-tunnus

EU/1169/2025

Liitteet

-

Viite

-

Liitteet

Napsauta tähän ja kirjoita liitteet